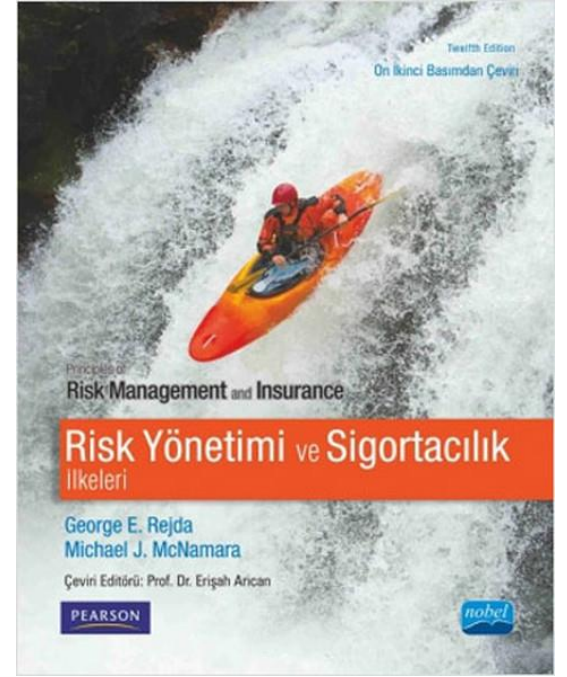
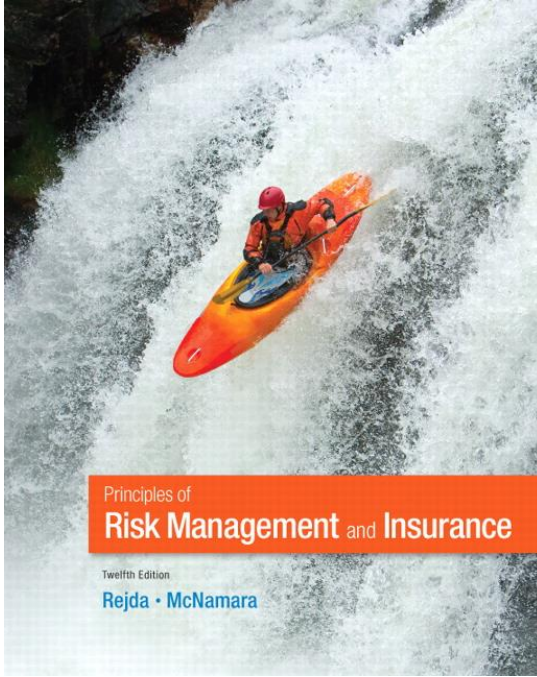

AKT106 – Temel Sigortacılık

Prof.Dr. Fatih TANK
Ankara Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi

Bu ders notları hazırlanırken
«Principles of Risk Management and Insurance (G.E. Rejda & M.J. McNamara)»
kitabının çevirisi olan
«Risk Yönetimi ve Sigortacılık İlkeleri (E.Arıcan)»
kitabından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 27

Suç Sigortası ve Teminat Mektupları

ISO TİCARİ SUÇ SİGORTACILIK PROGRAMI

Suç sigortası teminatı, bir ticari paket poliçeye eklenebilir veya bağımsız bir poliçe olarak alınabilir. Beş temel suç teminatı formu ve poliçesi vardır: (1) Ticari suç teminat formu, (2) Ticari suç poliçesi, (3) devlet suçu teminat formu, (4) devlet suç poliçesi ve (5) çalışan hırsızlığı ve sahtecilik poliçesi.

ISO Ticari Suç Teminat Formu ve Poliçeleri

- Ticari Suç Teminat Formu (keşif türü ve zarar-tespit türü).
 - Ticari Suç Poliçesi (keşif türü ve zarar-tespit türü).
 - Devlet Suç Teminat Formu (keşif türü ve zarar-tespit türü).
 - Devlet Suç Poliçesi (keşif türü ve zarar-tespit türü).
 - Çalışan Hırsızlığı ve Sahtecilik Poliçesi (keşif türü ve zarar-tespit türü).
-

ISO TİCARİ SUÇ SİGORTACILIK PROGRAMI

Ticari suç teminat formu (zarar-tespit formu), ticari firmaların suç riskini kapsayacak ticari bir paket poliçesine eklenebilir veya ayrı bir poliçe olarak alınabilir.

Temel Tanımlar

Ticari firmalara karşı yapılan pek çok mal suçu soygun ve hırsızlıkla ilgilidir. Ticari suç teminatı formunun anahtar sözcükleri tanımlayan uzun anlam bölümleri vardır.

Soygun, bir kişinin açık altında, (1) yasadışı bir eylem gerçekleştirmesi veya bir insana zarar verme tehdidinde bulunması veya,

(2) birisinin, bir kişinin emanet ve muhafazası altındaki malı yasadışı olarak alması olarak tanımlanır.

Sigorta Anlaşmaları

Ticari suç teminat formu, çeşitli sigorta anlaşmalarını içerir. Firmalar aşağıdaki sigortalardan birini veya daha fazlasını seçebilir:

- Çalışan Hırsızlığı
- Sahtecilik veya Değişirme
- Mülkün içinde- Para ve Menkul Kıymet Hırsızlığı
- Mülkün içinde- Soygun ya da diğer Eşyaların Kasadan Çalınması
- Mülkün dışında
- Bilgisayar Sahteciliği
- Fon Transferi Dolandırıcılığı
- Para Havalesi ve Sahte Para

İstisnalar

Ticari suç teminatı formu sayısız istisnalar içerir. Her bir istisnayı tartışmak bu metnin dışındadır. Ancak, bazı istisnalar kısaca tanımlamayı hak eder ve özetlemek gerekir.

- *İsmi geçen sigortalı, ortaklar ve üyeler tarafından işlenen hırsızlık veya gayri-ahlaki eylemler.*
- *Police dönemi öncesinde, çalışanların gayri-ahlaki eylemlerinin bilgisi.*
- *Çalışanlar, yöneticiler, idareciler, kayyum veya temsilcilerin hırsızlık veya gayri-ahlaki davranışları.*
- *Dolaylı zarar.* Teminatlı zarardan kaynaklanan dolaylı bir zarar istisna tutulur.

MALİ KURUM TAHVİLLERİ

Ticari bankalar, tasarruf ve kredi kurumları, kredi birlikleri, hisse senedi aracı kurumlar ve diğer finans kurumları büyük mali kayıplara neden olabilen suç zararı riski ile karşı karşıyadır. Bu riskler, banka soyguncusunu, çalışanların sahtekarlığını, sahtecilik ve çek değişikliğini, sahte para kabulünü, menkul kıymet hırsızlığını, zırhlı araç ve çeşitli suç risklerini kapsar.

TEMİNAT MEKTUPLARI

Finansal kurum tahvili pek çok sigortalama anlaşmasını kapsar. A, B, C ve F anlaşmaları, temel tahvil teminatının bir parçasıdır. D, E ve G anlaşmaları opsiyoneldir.

- A Anlaşması—Sadakat Teminatı
- B Anlaşması—Tesisler Teminatı
- C Anlaşması—Transit Teminatı
- D Anlaşması—Sahtecilik ve Değişiklik Teminatı
- E Anlaşması—Menkul Kıymetler Teminatı
- F Anlaşması—Sahte Para Teminatı
- G Anlaşması—Hileli Mortgage Kredileri Teminatı

TEMİNAT MEKTUPLARI

Bir teminat mektubu, üçüncü bir tarafın (asıl borçlu) alacaklıya karşı yükümlülüklerini sadakatle yerine getireceğini ikinci tarafa (alacaklıya) teminat mektubu ile garanti eden bir sözleşmedir.

Bir Teminat Mektubunun Tarafları

Bir teminat senedinin üç tarafı vardır:

- Asıl borçlu
- Alacaklı
- Kefil (muhatap)

Teminat Mektubu ve Sigorta Karşılaştırılması

Teminat mektupları, belirli zararlara karşı koruma sağlayan sigorta sözleşmelerine benzer. Aralarında bazı önemli farklar vardır.

Teminat Mektubu Türleri

- Sözleşme Teminat Mektupları
 - Geçici Teminat Mektubu
 - Kesin Teminat Mektubu
 - Avanas Teminat Mektubu
 - Bakım/Onarım Teminat Mektubu
 - Tamamlama Teminat Mektubu
- Lisans ve İzin Teminat Mektupları
- Muhtelif Teminat Mektupları
- Yargı Teminat Mektupları
 - Kamu Görevlisi Teminat Mektupları
 - İtibari Teminat Mektupları
- Mahkeme Teminat Mektupları

Teminat Mektubu Türleri

Sigorta ve Teminat Mektubu Karşılaştırması

<i>Sigorta</i>	<i>Teminat Mektubu</i>
1. Bir sigorta sözleşmesinde iki taraf vardır.	1. Bir teminat mektubunda üç taraf vardır.
2. Sigortacı kayıpları ödemeyi bekler. Prim, beklenen kayıp maliyetlerini yansıtır.	2. Teminat mektubu, teorik açıdan, hiçbir zararın meydana gelmesini beklemez. Prim, kefilin alacağı asıl borçlunun ki ile ikame edildiği için, bir hizmet ücreti olarak görülür.
3. Sigortacının, normalde sigortalıdan bir zarar ödemesini geri alma hakkı yoktur.	3. Kefilin, temerrüde düşen asıl borçludan zarar ödemesini geri almaya yasal hakkı vardır.
4. Sigorta, ideal açıdan sigortalının kontrolü dışındaki kasıtsız zararları karşılamak için tasarlanmıştır.	4. Kefil, asıl borçlunun karakteri, dürüstlüğü, doğruluğu ve iş yapma yeteneğini garanti eder. Bu nitelikler asıl borçlunun kontrolündedir.

Teminat Mektubu Türleri

Beş Sözleşme Teminat Mektubunun Karşılaştırması

<i>Teminat Mektubu Tipi</i>	<i>Alacaklı</i>	<i>Asıl Borçlu</i>	<i>Garanti</i>
1. Geçici Teminat Mektubu	İhale isteyen mal sahibi ya da tarafı	İhalede teklif veren şirket veya taraf	İhale teklifi kabul edilen taraf, bir sözleşme imzalayıp, kesin teminat mektubu sunacak.
2. Kesin Teminat Mektupları	İşi yaptıran mülk sahibi ya da taraf	İşi yapan Yüklenici	İş sözleşme özelliklerine göre tamamlanacaktır.
3. Avans Teminat Mektupları	İşi yaptıran mülk sahibi ya da taraf	İşi yapan Yüklenici	İşçilik ve malzeme faturaları, vadesi gelince ödenecektir.
4. Bakım Teminat Mektupları	İşi yaptıran mülk sahibi veya taraf	İşi yapan Yüklenici	Asıl borçlunun hatalı işi düzeltilecek ya da kusurlu malzeme değiştirilecektir
5. Tamamlama Teminat Mektupları	Ödünç veren veya kiraya veren kurum	İşi yapan Yüklenici	Binayı tamamlama veya yenilemeyi garanti eder.

Vaka Uygulaması

ISO ticari suç teminat formu pek çok ticari firmaların belirli suç risklerini sigortalamak için kullanılabilir. Varsayalım ki, siz bir risk yönetim danışmanısınız. Aşağıdaki her bir kayıp için zararı kapsamış olan uygun sigorta anlaşmasını tanımlayın.

- a. Jennifer'in bir restoranı vardır ve bankaya günlük nakit yatırmaktadır. Arabasına yürürken, tabancalı bir kişi ile karşılaşır ve nakiti teslim etmesi söylenir. Can korkusuyla parayı teslim eder.

Devamı sonraki
sayfada...

- b. Travis'in büyük bir süpermarketi var. Mağaza kapandıktan sonra, bir hırsız kilitli kasaya girmiş ve birkaç bin dolar çalmıştır.
- c. Rebecca, 24 saat açık olan ısıtma-soğutma sistemi mağazasında bir kasiyerdir. Sabah erkenden, bir uyuşturucu bağımlısı bıçakla karşısına çıkar ve çekmedeki bütün parayı vermezse, canını yakmakla tehdit eder.
- d. Kevin, lamba ve aydınlatma aksesuarları satan bir perakende mağaza yöneticisidir. Bir şirket denetimi, uzun süredir muhasebecinin birkaç bin doları zimmetine geçirdiğini ortaya koymaktadır.
- e. Josh, internet üzerinden mal satmaktadır. Bir hırsız onun ticari bilgisayarını hackler ve paraları başka bir tarafa transfer eder.

